

Posudek bakalářské práce

Štěpán Smolen: Vysvobozený Tantalos: cesta od hladu k nasycení v díle Simony Weilové

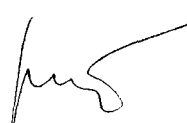
Autor si za téma své bakalářské práce zvolil nesmírně zajímavé, ale zároveň velmi obtížně uchopitelné myšlení francouzské filosofky Simony Weilové. Problém je jak obsahový (velký žánrový a tematický rozptyl jejího díla), tak formální: jednotlivé myšlenky jsou v relativně chaotickém „uspořádání“ rozesety v zápiscích, dopisech, esejích apod. Diplomant si ovšem zvolil velmi šťastnou metodu, pokusil se totiž na interpretaci krátkého textu vykázat základní významové struktury, které ovšem tento text překračují a odhalují základní myšlenková témata, jež se posléze jeví jako konstanty zdánlivě eklektického či synkretického myšlení S. Weilové. Tyto myšlenkové vzorce pak slouží jako podklad pro jednotlivé kapitoly práce: hladovění, hledání, čekání, tíže, milost, nasycení. Práce tak má velmi přehlednou, dynamicky se vyvíjející strukturu. Výklad textu se navíc opírá o analýzu výrazů a pojmů, autorkou užitých v jiných dílech, i s ohledem na širší kulturní a filosofický kontext. Diplomant uvádí tyto výrazy většinou v protikladných dvojicích a dociluje tím dramatického napětí, které se nevybíjí v nějakém laciném kompromisu, ale vede k novému, paradoxnímu porozumění světu: hlad a jeho popírání, hledání a potřeba, horizontální a vertikální projekce, čekání negativní a afirmativní, milost a svobodná vůle, pravý Bůh a falešní bohové. Smysl Tantalova dramatu se pak jeví v novém světle: svého nasycení dosáhne jen spolupodílením se na „Božím sebevyprazdňujícím pohybu“. Pravou odpovědí na falešné nároky světa je tak kříž, ukřížovaný Kristus jako „archetyp čekání“, pravé nasycení přichází jen v nebeském chlebu, eucharistii. V hutném závěru pak diplomant charakterizuje S. Weilovou nikoli jako myslitelku bezbřehého synkretismu, ale jako universalistickou křesťanku, přestože explicitně jí nebyla. A z této ústřední pozice lze pak hodnotit i její „výlety“ do jiných náboženství jako hledání spásonosných motivů a témat, které také mohou být „branou k pravdě“.

I po formální stránce je tato práce vypravena velmi pečlivě, s drobnými nedostatky v interpunkci a s několika málo překlepy. Relativně rozsáhlá je bibliografie, rozčleněná na primární a sekundární literaturu. Pozornost si zaslouží zejména práce s primárními texty, tedy pracemi S. Weilové, které diplomant cituje převážně z francouzského originálu ve vlastním vynikajícím překladu. Ke všem svým tvrzením autor uvádí odkazy k původním textům, poznámkový aparát je obsáhlý, ale přehledný.

Práce je celkově mimořádná, svou kvalitou vysoce přesahuje běžné standardy, obvyklé u tohoto typu práce. Neobvyklá je i autorova informovaná nebojácnost, se kterou předkládá své názory a závěry. Lze říci, že tu vidíme skvělý výsledek spojení autorova pronikavého úsudku s poctivou intelektuální „nádeničinou“, tedy prací s texty.

Práci navrhuji hodnotit jako výbornou.

V Praze dne 31. května 2007

PhDr. Milan Lyčka
Ústav filosofie a religionistiky FF UK